

רע"פ 8334/23 - דוד אריה שטרק נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 8334/23

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: דוד אריה שטרק

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו ב-עפמ"ק 1682-07-23 מיום 16.11.2023 שניתן על ידי השופט העמית צ' קאפח

המבקש: בעצמו

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופט העמית צ' קאפח) ב-עפמ"ק 1682-07-23 מיום 16.11.2023, בגדרו התקבל ערעור המשיבה על הכרעת דינו של בית המשפט לעניינים מקומיים בתל אביב-יפו (השופט ב' ה' דורון) ב-ח"נ 26236-10-22 מיום 17.5.2023.

2. ביום 25.3.2021, המבקש צולם כשהוא נוסע בנתיב תחבורה ציבורית (להלן: נת"צ) ברחוב אליעזר קפלן שבתל אביב. עקב כך, ניתן למבקש דו"ח המייחס לו עבירה של שימוש שלא כדין בנתיב נסיעה אשר יועד וסומן בתמרוך כנת"צ, לפי תקנה 22(א) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: תקנה 22(א)). המבקש הגיש בקשה להישפט שבעקבותיה הוגש נגדו כתב אישום המייחס לו את העבירה האמורה.

3. במסגרת ההליך שהתנהל בפני בית המשפט לעניינים מקומיים, המבקש הודה כי נסע בנת"צ, אך טען כי עשה כן בלית ברירה משלא היה ביכולתו להשתלב בנתיבים הסמוכים. בית המשפט לעניינים מקומיים הורה על ביטול כתב האישום, מאחר שמצלמת האכיפה הוצבה באופן שאינו מאפשר לפקח התנועה לחזות במקטע הרלוונטי של

הנת"צ בכללותו, ובכך נפגע שיקול דעתו של הפקח. בנסיבות אלה, נקבע כי מתעורר "פגם של ממש בהליך האכיפה" אשר פוגע "פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגיונות", ושאי אפשר לרפאו באמצעים מידתיים יותר. על כן, נקבע כי עניינו של המבקש מצדיק את ביטול האישום נגדו מכוח דוקטרינת ההגנה מן הצדק בהתאם לסעיפים 149(10) ו-150 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982.

4. ערעור המשיבה לבית המשפט המחוזי - התקבל. נקבע, כי לנוכח חיוניותם של הנת"צ, יש צורך בהבטחת היותם פנויים גם במקרים שבהם הם לוקים בכשל תכנוני; וכי קבלת עמדתו של המבקש תוביל, הלכה למעשה, לביטול בפועל של הנת"צ. כן צוין כי טענת האכיפה הבררנית לא הוכחה, וכי הגנת "הכורח" אינה רלוונטית לעניינו של המבקש. יחד עם זאת, הוחלט להפחית את גובה הקנס שהוטל על המבקש כך שזה יעמוד על 250 ש"ח חלף סך של 500 ש"ח שהוטל עליו בדו"ח המקורי.

5. מכאן הבקשה שלפניי. לטענת המבקש, שאינו מיוצג, בית המשפט המחוזי טעה בהחלטתו שלא להחיל את דוקטרינת ההגנה מן הצדק בניגוד לקביעת בית המשפט לעניינים מקומיים. עוד נטען כי מסקנת בית המשפט המחוזי הופכת את האחריות מושא העבירה מאחריות קפידה לאחריות מוחלטת. כמו כן, המבקש שב על טענתו כי ננקטה בעניינו אכיפה בררנית, מהטעם שרישום הדו"חות נתון לשיקול הדעת של פקח התנועה ללא קנה מידה מוגדר. לבסוף, נטען כי עומדת למבקש הגנת "הכורח" לפי סעיף 34יב לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), שכן, נסיעתו בנת"צ היא פועל יוצא של נסיבות שאינן תלויות בו, ובכללן כשל תכנוני של הרשות וכן חשש של המבקש מפני תגובה אלימה מצד נהגים אחרים בכביש.

6. לאחר שעיינתי בבקשה ובנימוקיה, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות.

הלכה היא כי רשות ערעור "בגלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים בלבד המעוררים סוגיה משפטית עקרונית החורגת מעניינו הפרטי של המבקש, כאשר מתעוררים בנסיבות העניין שיקולי צדק ייחודיים או כשנגרם עיוות דין (רע"פ 7921/23 אבו קנדיל נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (15.11.2023)). עניינו של המבקש אינו בא בגדרי אמת מידה זו.

7. בפסיקתנו נקבע זה מכבר כי טענות הגנה מן הצדק תתקבלנה במקרים חריגים בלבד (ע"פ 5672/05 טגר בע"מ נ' מדינת ישראל, פסקה 111 (21.10.2007)), והדברים אמורים ביתר שאת כאשר מדובר בסעד של ביטול כתב אישום, שכן, המדובר במהלך קיצוני השמור למקרים חריגים ביותר (ע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ, פ"ד נט(6) 776, 807 (2005)). במקרה דנן, בית המשפט המחוזי קבע כי האיזון הראוי בין עניינו של המבקש לבין האינטרס הציבורי שבשמירה על יעילות הנת"צ, אינו מוביל למסקנה כי יש לבטל את כתב האישום מטעמי הגנה מן הצדק. לא מצאתי כי נפל פגם בקביעה זו, לא כל שכן כזה המצדיק התערבות במסגרת "גלגול שלישי".

8. זאת ועוד, לא מצאתי ממש בטענת המבקש כי החלטת בית המשפט המחוזי מוליכה, הלכה למעשה, לשינוי משטר האחריות החל בעבירה מאחריות קפידה למוחלטת. מלבד העובדה שמדובר באכיפתה של תקנה 22(א) במיקום ספציפי בלבד, מעדות פקח התנועה בפני בית המשפט לעניינים מקומיים, עולה מפורשות כי ההחלטה אם ליתן דו"ח אם לאו נתונה לשיקול דעתו של הפקח, אשר בוחן את התנהלותו הפרטנית של כל נהג. בנסיבות בהן נהג "עשה כל שניתן למנוע את העבירה" הרי שלא ינתן לו דו"ח כמצוות סעיף 22(ב) לחוק העונשין.

9. יתר טענותיו של המבקש אינן מקימות אף הן עילה להתערבות במסגרת בקשת רשות ערעור. הטענות בדבר אכיפה בררנית והגנת "הכורח" נבחנו על ידי בית המשפט המחוזי ואיני רואה הצדקה כלשהי להתערבות בקביעותיו. משכך, ולנוכח כל האמור, המקרה דנן אינו מעורר סוגיה עקרונית או חשש לקיומו של עיוות דין.

10. הבקשה נדחית אפוא.

ניתנה היום, ט"ז בכסלו התשפ"ד (29.11.2023).

שׁוֹפֵט
